ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ФАХОВИЙ БІЗНЕС-КОЛЕДЖ РІК ЗАСНУВАННЯ - 1966

Відділення «Дизайн»

ЦК «Дизайн»

СИЛАБУС

Базова інформація про дисципліну	
Назва дисципліни	DS010.1 Шрифти 1 / Fonts
Рівень фахової передвищої освіти	Фаховий молодший бакалавр
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	022 Дизайн
Освітня програма	Дизайн
Семестр	5(9 кл.), 3 (11 кл.)
Курс	3 курс (9 клас), 2 курс (11 клас)
Анотація курсу	Шрифт – графічне накреслення літер і знаків, які складають єдину стилістичну та композиційну систему; набір символів визначеного розміру і малюнка. Шрифт виконує важливі соціальні функції – є виразником свого часу і традицій сучасного мистецтва. Один із виражальних компонентів друкованої продукції. Отримавши належну теоретичну та практичну підготовку, у студента формується відчуття пропорції, ритму, контрастів, форми, площини, організації простору, композиції, розвивається художній смак. Мета: надання знань та практичних навичок роботи зі шрифтом, уміння надалі професійно застосовувати його в різних формах графічного мистецтва, а саме: плакаті, книжковій та ужитковій графіці. Завдання: в процесі вивчення дисципліни, студент знайомиться зі специфікою мистецтва шрифтів, його місцем у сучасному житті,

	вивчає образотворчі засоби шрифтової композиції, вдосконалює свою майстерність шляхом виконання практичних вправ.
Сторінка курсу в MOODLE	http://78.137.2.119:2929/course/view.php?id=133
Мова викладання	українська
Лектор курсу	Куколь Світлана Євгенівна СДН «Moodle»: повідомлення в чаті E-mail: sgek1303@ukr.net
Місце дисципліни в освітній програмі	
Освітня програма	http://csbc.edu.ua/documents/otdel/moop_d24.pdf
Перелік загальних компетентностей (ЗК)	ЗК 03 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 04 Здатність спілкуватися англійською мовою. ЗК 05 Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності. ЗК 06 Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК 07 Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. ЗК 10 Здатність дотримуватися принципів академічної доброчесності та нести відповідальність за результати власної інтелектуальної праці.
Перелік спеціальних компетентностей (СК)	СК 01 Здатність застосовувати теоретичні знання в області мистецтва та дизайну, враховувати традиційні та сучасні культурно-мистецькі процеси й практики у власній професійній діяльності. СК 02 Здатність візуалізувати творчі задуми при створенні об’єктів дизайну. СК 05 Здатність використовувати програмне забезпечення для вирішення професійних

	завдань. СК 15 Здатність володіти основами конструювання літер, каліграфії, типографії для вирішення дизайнерських задач.
Перелік програмних результатів навчання	РН 04 Застосовувати базові поняття, концепції, принципи, техніки і технології дизайну в процесі створення об'єктів дизайну. РН 07 Використовувати набуті знання, конструктивні критичні зауваження фахівців стосовно своїх творчих та навчальних результатів для фахового розвитку. РН 08 Використовувати успішні українські та закордонні дизайнерські практики. РН 20 Використовувати знання візуальної комунікації, шрифтів, основ композиції, типографії для проєктування різних об'єктів графічного дизайну (пакування, рекламної продукції, книжкових видань тощо).
Опис дисципліни	
Структура навантаження на студента	Загальна кількість годин – 90 Кількість кредитів – 3 Кількість лекційних годин – 0 Кількість практичних занять – 30 Кількість годин для самостійної роботи студентів – 30 Форма підсумкового контролю екзаменаційний перегляд – 30
Методи навчання	1. За джерелом одержуваних учнями знань: вербальні, наочні, практичні методи (виконання практичних робіт, розв'язування завдань). 2. За рівнем пізнавальної активності і

	самостійності студентів: 1) пояснювально-ілюстративний, або інформаційно-рецептивний, 2) репродуктивний.
Зміст дисципліни	
5 семестр **Практичні завдання**	
Тема 1. Основи каліграфії. Інструменти та матеріали.	Вправи для руки тонким пером. Виконання літер тонким пером. Вправи.
Тема 2. Каліграфічний алфавіт тонким пером.	Ескізування загальної композиції. Чистове виконання алфавіту.
Тема 3. Поетична композиція тонким пером.	Ескізування композиції. Чистове виконання поетичної композиції.
Тема 4. Виконання літер широко кінцевим пером.	Вправи широко кінцевим пером. Ескізування композиції. Чистове виконання.
Тема 5. Поетична композиція широко кінцевим пером.	Ескізування поетичної композиції. Чистове виконання.
Індивідуальні завдання	
Політика дисципліни	
Політика відвідування	Регулярне відвідування всіх видів занять, своєчасність виконання самостійної роботи. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання зорганізується в онлайн формі за погодженням із керівником курсу.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Академічна доброчесність	У випадку недотримання політики академічної доброчесності (плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво) передбачено повторне

	проходження оцінювання.
Використання ШІ	Використання ШІ під час виконання завдань регламентується Політикою «Використання ШІ в освітньому процесі ЧДБК». Завдання мають маркування регламенту використання ШІ. Під час виконання завдань з шрифтів використання ШІ не передбачено.
Підсумковий контроль	Екзаменаційний перегляд

Система оцінювання

Система оцінювання підсумкової успішності студентів поділяється на поточний контроль та семестровий контроль.

Поточний контроль здійснюється протягом семестру і охоплює всі види аудиторної роботи (практичні заняття) та виконання індивідуальних завдань. Максимальна кількість балів, яку студент може набрати за цей вид контролю, становить 100.

Підсумковий контроль відбувається у формі екзаменаційного перегляду (іспиту).

Розрахунок підсумкової оцінки

Підсумкова оцінка (О) розраховується як сума балів за роботу в семестрі (S) та балів за іспит (Т), кожен з яких має максимальну вагу 100 балів. Вагові коефіцієнти для обох компонентів однакові та дорівнюють 0,5.

Формула: $О=(S\times0.5)+(Т\times0.5)$

Накопичення рейтингових балів з навчальної дисципліни

Види навчальної роботи	**Загальна кількість балів**
1 семестр	
Практичні завдання	
Основи каліграфії. Вправи тонким пером	20
Каліграфічний алфавіт тонким пером	15
Поетична композиція тонким пером	15
Виконання літер алфавіту широко кінцевим пером	15

Поетична композиція широко кінцевим пером	15
Індивідуальні завдання	
Шрифтова композиція матеріалом на вибір	20
Разом	**100**
Екзаменаційний перегляд	**100**
Всього балів	**200*0,5**

В даній таблиці вказано максимальну кількість балів, яку може отримати студент за роботу на парі. При відсутності студента на парі, але виконання завдання в межах встановлених термінів, максимальна кількість балів 1.

Накопичення рейтингових балів на перегляді

№	**Види навчальної роботи**	**Max. кількість балів**
1	*Правильність виконання робіт*	*20*
2	*Конструктивність робіт*	*20*
3	*Оригінальність робіт*	*20*
4	*Оформлення*	*20*
5	*Охайність*	*20*
Разом		***100***

Оцінка за перегляд ставиться лише при наявності всіх виконаних завдань

Критерії оцінювання знань студентів

Бали		**Критерії**
13-15	18-20	Виконана робота відповідає вимогам, що поставлені у завданні: композиційна рівновага в площині заданого формату; міцна конструктивна побудова, вірні пропорції літер та співвідношення всіх величин в композиції; правильне відображення загального шрифтового блоку, об’єму та форми літер
10-12	14-17	Виконана робота відповідає вимогам, що поставлені у завданні, але допущено деякі помилки в композиції, рисунку чи написанні літер, які не суттєво впливають на сприйняття роботи
7-9	9-13	Виконана робота не цілком відповідає вимогам, що поставлені у завданні: допущені помилки в побудові композиції, рисунку або написанні літер, які кінцево складають враження незавершеної та не цілісної роботи

4-6	5-8	Виконана робота не відповідає вимогам, що поставлені у завданні: допущено багато помилок: композиція неврівноважена, другорядне не підпорядковане головному; в композиції грубо порушені співвідношення величин та пропорції літер; засобами передачі шрифтових композицій не передано задум; відсутній цілісний загальний колорит шрифтової композиції
1-3	1-4	Робота з неграмотним композиційним вирішенням, з грубим порушенням у відтворенні форми та передачі основних пропорцій шрифтів, які змінюють основні параметри композиції; невдале вирішення в композиції, а також за відсутність побудови літер; за відсутність навичок володіння технікою рукописного шрифта; незнання базового матеріалу

Шкала оцінювання		
ECTS	**Бали**	**Зміст**
A	90-100	Бездоганна підготовка в широкому контексті
B	80-89	Повні знання, міцні вміння
C	70-79	Хороші знання та вміння
D	65-69	Задовільні знання, стереотипні вміння
E	60-64	Виконання мінімальних вимог діяльності в стандартних умовах
FX	35-59	Слабкі знання, відсутність умінь
F	1-34	Необхідний повторний курс

РІЗНОРІВНЕВІ ЗАВДАННЯ

5 семестр	
Тема 1. Основи каліграфії. Інструменти та матеріали.	Вправи для руки тонким пером. Виконання літер тонким пером. Вправи.
60-69	Виконання літер в зошитах – 3 штуки
70-89	Виконання літер в зошитах – 4 штуки
90-100	Виконання літер в зошитах – 5 штук

Тема 2. Каліграфічний алфавіт тонким пером.	Ескізування загальної композиції. Чистове виконання алфавіту. Вписування в композицію власного прізвища та імені
60-69	Компонування алфавіту в просту форму (квадрат, прямокутник)
70-89	Компонування алфавіту в складнішу форму (овал, коло, ромб, трикутник)
90-100	Творчий підхід до компонування алфавіту в складну форму – образне зображення (рослина, тварина, комаха, промисловий об’єкт тощо)
Тема 3. Поетична композиція тонким пером.	Ескізування композиції. Чистове виконання поетичної композиції. Присутні назва твору і автор
60-69	Виконання вірша з трьох строф
70-89	Виконання вірша з чотирьох строф
90-100	Виконання вірша з чотирьох строф з додатковим графічним декоруванням
Тема 4. Виконання літер широко кінцевим пером.	Вправи широко кінцевим пером. Ескізування алфавітної композиції. Чистове виконання.
60-69	Компонування алфавіту в просту форму (квадрат, прямокутник)
70-89	Компонування алфавіту в складнішу форму (овал, коло, ромб, трикутник)
90-100	Творчий підхід до компонування алфавіту в складну форму з власними ініціалами
Тема 5. Поетична композиція.	Ескізування поетичної композиції. Чистове виконання. Вказується назва твору і автор
60-69	Виконання вірша з трьох строф
70-89	Виконання вірша з чотирьох строф
90-100	Виконання вірша з чотирьох строф з додатковим графічним декоруванням
Тема 6. Шрифтова композиція матеріалом на	Ескізування. Чистове виконання. Оформлення робіт. Цитата відомої людини з вказуванням

вибір.	авторства
60-69	Просте накреслення цитати
70-89	Складне накреслення цитати
90-100	Складне накреслення цитати з додатковим декоруванням

Список рекомендованих джерел

1. Еміль Рудер, Типографія. Typography. / A Manual of Design. Переклад: А. Маламан. – Київ: ArtHuss, 2025. – 276 с. чорно-білі іл.
2. Йозеф Мюллер-Брокманн, Сіткові системи в графічному дизайні. / Grid systems in graphic design. Переклад: А. В'юник, Надія Коневська. – Київ: ArtHuss, 2025. – 178 с. ч/б та кол.іл.
3. Шон Адамс, Пітер Доусон, Джон Фостер та Тоні Седон, Заповіді графічного дизайну: 365 практичних порад./ Graphic Design Rules: 365 Essential Design Dos and Don'ts. Переклад: М. Климчук. – Київ: ArtHuss, 2025. – 384 с. кол.іл.
4. Алекс В. Вайт, Основи графічного дизайну. The Elements of Graphic Design, Third Edition. Переклад: Л. Коцюк, О. Пелипенко. Київ: ArtHuss, 2023. – 232 с. кол.іл.
5. Шпак О., Каліграфія: Шлях до літери. Український скоропис. – Київ. ТОВ «Вістка» 2023. – 120 с. кол.іл.
6. Іттен Й., Елементи образотворчого мистецтва. Навчальне видання щоденника. Переклад: Я. Іваненко – Київ: ArtHuss, 2023.– 168 с.: ч/б та кол.іл.
7. Робін Вільямс. Дизайн: книга для недизайнерів. / Р. Вільямс – перекл. з англ. Юлія Шкет – Харків. Віват, 2022. – 240с.
8. Іттен Й., Мистецтво кольору. Суб'єктивний досвід і об'єктивне пізнання як шлях до мистецтва: Навч. Посібник. Переклад: С. Святенко. – Київ: ArtHuss, 2022.– 96 с.: ч/б та кол.іл.
9. Іттен Й., Наука дизайну та форми: Вступний курс, який я викладав у Баугаузі та інших школах. Переклад: С. Святенко – Київ: ArtHuss, 2021.– 136 с.: ч/б та кол.іл.
10. Берд Є., Готична каліграфія. Стиль Фрактура. Прописи. – Київ. Школа каліграфії АртіЯ. 2021. – 60 с.
11. Алексіс Л. Бойлен. Візуальна культура / пер. з англ. Г. Лелів.– Київ : ArtHuss, 2021. – 208 с.
12. Льюрік М., Томмен Ж., Лайфер Л. Дизайн-мисленнєве життя. Практичний посібник. / Майкл Льюрік, Жан-Поль Томмен, Ларрі Лайфер – пер. з англ. Олена Лісевич – Київ: ArtHuss, 2021. – 256 с.

13. Суджич Д. Б – Баугауз, Ю – Ютуб: Абетка сучасного світу. / Деян Суджич – пер. з англ. Дарія Цепкова. – Київ: ArtHuss, 2021. – 336 с.
14. Imogen Owen, Modern Calligraphy. The workbook. A Practical Guide to Lettering: Calligraphy Drills, Projects and Inspiration.– London. Quadrill, 2021. – 160 p.
15. Лаптон Е. Основи. Графічний дизайн 04: Нові основи / Еллен Лаптон, Дженніфер Коул Філліпс; переклала Ірина Михайлишена. – Київ: ArtHuss, 2020. – 262 с.
16. Майкл Джонсон. А тепер спробуйте щось дивніше: як вижити в креативному бізнесі і лишатися невичерпним джерелом ідей / М. Джонсон – пер. з англ. Ю. Максименко – Київ : ArtHuss, 2020. – 256с.
17. Норман, Дональд А. Дизайн звичних речей. / Дональд А. Норман. – Пер. з англ. Максим Бакалов. – Харків. Клуб сімейного дозвілля, 2019.– 320 с.
18. Синєпупова Н. Композиція: Тотальний контроль / Наталія Синєпупова; пер. з рос. Роза Туманова.– Київ: ArtHuss, 2019. – 240 с.
19. Чебаник В., Український скоропис: прописи для каліграфічних вправ. – Київ. Школа каліграфії АртіЯ. 2018. – 72 с.
20. Чебаник В., Скоропис. Brush pen calligraphy. Прописи. – Київ. Школа каліграфії АртіЯ. 2018. – 48 с.
21. Чебаник В., Copperplate Modern Calligraphy. Brush pen calligraphy. Прописи. – Київ. Школа каліграфії АртіЯ. 2018. – 64 с.
22. Чебаник В., Round cursive. Brush pen calligraphy. Прописи. – Київ. Школа каліграфії АртіЯ. 2018. – 58 с.
23. Чебаник В., Italic Calligraphy. Прописи з італійського курсиву. Латиниця та кирилиця. – Київ. Школа каліграфії АртіЯ. 2017. – 100 с.
24. Стівен Геллер, Графічні стилі: від вікторіанців до хіпстерів./ Graphic Style: From Victorian to Hipster. Переклад із англійської: Оксана Журавльова, Дзвінка Пінчук. – Київ: ArtHuss, 2019. – 296 с. кол.іл.
25. Скетчбук дизайнера. Експрес-курс. Книга для записів і замальовок. – Київ. Видавництво ОКО – 144 с.
26. Скетчбук. Каліграфія. Візуальний експрес-курс. Книга для записів і замальовок. Базові принципи. Практичні прийоми. Зразки композицій. – Київ. Видавництво ОКО – 144 с.
27. Фонди кафедри

Інформаційні ресурси:

1. Унікальний український шрифт Рутенія – як виглядає абетка з українським серцем URL: https://www.youtube.com/watch?v=Afp92pZ6ec0
2. Український шрифт / Новий рівень вашої українізації URL: https://www.youtube.com/watch?v=Fvg1yhmRlF8
3. Bad_calligraphy. URL: https://www.instagram.com/bad_calligraphy/

4. Kaligraflar. URL: https://www.instagram.com/kaligraflar/
5. Графічний дизайн, ілюстрації, фотографія. URL: http://www.behance.net/
6. Шрифти з українським характером – Дослідження історії та сучасні приклади. Projector. URL: https://www.youtube.com/watch?v=GvK0TK63Ib4
7. Мамченкова О. Українські букви. URL: https://medialab.online/news/shryft/
8. Навіщо українцям шрифт Рутенія? URL: https://rentafont.com.ua/blog/navishcho-ukraintsiam-shryft-rutenia
9. Василь Чебаник: Українська абетка. Рутенія. Лекція майстер-клас. URL: https://www.youtube.com/watch?v=1dmG67ysE8o